

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2017

ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

- ΑΦΟΡΑ ΣΤΗ ΣΥΛΛΗΨΗ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΣΗ ΜΗ ΜΟΝΟΔΙΑΣΤΑΤΩΝ Ή /ΚΑΙ ΜΗ ΠΡΟΒΛΕΨΙΜΩΝ ΑΡΧΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ/ΛΥΣΕΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ/ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΤΙΘΕΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ, ΕΙΔΙΚΑ ΑΝ ΣΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΧΟΥΝ ΕΙΣΑΧΘΕΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑΣ
- ΣΥΓΚΛΙΝΟΥΣΑ ΣΚΕΨΗ: ΤΙ; ΠΟΙΟΣ; ΠΟΥ;
- ΑΠΟΚΛΙΝΟΥΣΑ ΣΚΕΨΗ: ΠΩΣ ΑΛΛΙΩΣ;

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ:

- ΥΠΑΚΟΥΕΙ ΣΕ ΣΚΟΠΟΥΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ
- ΑΞΙΟΠΟΙΕΙ ΠΡΟΪΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ
- ΣΥΝΔΕΕΙ ΤΑ ΕΡΕΘΙΣΜΑΤΑ ΜΕ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΤΡΟΠΟ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΝΕΕΣ ΣΥΝΑΨΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΝΘΕΤΕΙ
- ΒΡΙΣΚΕΙ ΠΡΩΤΟΤΥΠΕΣ/ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ/ΛΥΣΕΙΣ, ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΩΡΙΩΝ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ, ΕΦΕΥΡΕΣΕΩΝ, ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΩΝ

- ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΑΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ/ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΝΑ:
- **ΕΝΤΟΠΙΣΟΥΝ (ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ)**
- **ΑΝΑΛΥΣΟΥΝ**
- **ΣΥΣΧΕΤΙΣΟΥΝ**
- **ΣΥΓΚΡΙΝΟΥΝ**
- **ΣΥΝΔΥΑΣΟΥΝ Ή ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΟΥΝ**
- **ΕΡΜΗΝΕΥΣΟΥΝ**
- **ΑΝΑΖΗΤΗΣΟΥΝ/ΕΠΙΞΕΡΓΑΣΤΟΥΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ**
- **ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΟΥΝ**
- **ΣΥΝΘΕΣΟΥΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΑ**

- **ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ):**
- ΚΑΤΑΓΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
- ΑΣΚΗΣΕΙΣ
- ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
- ΣΥΖΗΤΗΣΗ
- ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ
- ΠΑΙΓΝΙΩΔΗΣ ΜΑΘΗΣΗ
- ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ
- ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ
- ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ

ΚΑΤΑΙΓΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ

- ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΝΘΑΡΡΥΝΟΝΤΑΙ ΝΑ ΕΚΦΡΑΣΟΥΝ ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ ΤΙΣ ΙΔΕΕΣ ΤΟΥΣ ΣΕ ΔΕΔΟΜΕΝΗ ΕΡΩΤΗΣΗ ΤΟΥ/ΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗ/-ΤΡΙΑΣ ΤΟΥΣ
- ΟΙ ΙΔΕΕΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ, ΣΥΖΗΤΙΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟΝ/ΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ, ΣΥΝΤΙΘΕΝΤΑΙ ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ

ΑΣΚΗΣΗ

- ΑΣΚΗΣΗ ΕΙΝΑΙ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΚΑΙ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΝΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΑΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΕΙΤΕ ΑΤΟΜΙΚΑ ΕΙΤΕ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ

ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- ΣΤΙΣ ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΡΟΛΟΥΣ, ΣΥΛΛΕΓΟΥΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ, ΕΡΕΥΝΟΥΝ, ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΝ, ΣΥΓΓΡΑΦΟΥΝ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΓΡΑΠΤΑ Ή/ΚΑΙ ΠΡΟΦΟΡΙΚΑ.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

- ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΕΙΝΑΙ Η ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΝΟΣ ΘΕΜΑΤΟΣ ΣΕ ΒΑΘΟΣ
- ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΧΡΗΣΙΜΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΕΝΟΣ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ
- ΔΙΕΞΑΓΕΤΑΙ ΜΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

- ΑΦΟΡΜΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΕΙ ΕΝΑ ΑΡΘΡΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΣ Ή ΑΛΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ, ΕΝΑ ΒΙΝΤΕΟ
- ΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΝ ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΜΕΣΑ: ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΥΛΙΚΟ, ΧΑΡΤΕΣ, ΣΧΗΜΑΤΑ, ΕΙΚΟΝΕΣ, ΒΙΝΤΕΟ

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

- ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ/ΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ/-ΤΡΙΕΣ ΕΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ Ή/ΚΑΙ ΥΠΟΘΕΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΟΥ ΓΝΩΣΤΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΝΑ ΑΝΑΛΥΘΕΙ ΣΕ ΒΑΘΟΣ ΚΑΙ:
  - ΝΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΘΟΥΝ ΕΙΤΕ ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΣΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΑΔΥΟΝΤΑΙ
  - ΕΙΤΕ ΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΑΝ ΤΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ.
- ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΑΤΟΜΙΚΑ Ή ΟΜΑΔΙΚΑ.
- ΜΕ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΞΑΓΟΝΤΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ Ή ΔΙΑΤΥΠΩΝΟΝΤΑΙ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

ΠΑΙΓΝΙΩΔΗΣ ΜΑΘΗΣΗ

- ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΡΟΛΩΝ
- ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ
- ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
- ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟΥ
- ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΤΕΧΝΗ/ΑΓΩΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ

ΜΕ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ
ΚΑΤΑΝΟΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ/ΤΗ
ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ/ΑΠΟΚΤΟΥΝ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ/ΕΜΠΛΟΥΤΙΖΟΥΝ
ΤΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΤΟΥΣ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ

- ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΠΟΡΟΥΝ:
- ΝΑ ΑΛΛΑΞΟΥΝ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΜΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
- ΝΑ ΑΦΗΓΗΘΟΥΝ ΕΝΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΠΤΙΚΗ ΓΩΝΙΑ ΕΝΟΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΥ ΗΡΩΑ
- ΝΑ ΜΕΤΑΤΡΕΨΟΥΝ ΕΝΑ ΠΟΙΗΜΑ ΑΠΟ ΕΜΜΕΤΡΟ ΣΕ ΠΟΙΗΜΑ ΜΕ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΣΤΙΧΟ
- ΝΑ ΣΥΓΓΡΑΨΟΥΝ ΕΝΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙ/ΔΙΗΓΗΜΑ/ΠΟΙΗΜΑ, κ.ά.
- ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ, **ΝΑ ΣΥΝΘΕΣΟΥΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΑ**

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ

- «ΕΙΚΟΝΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ»: ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΝΟΥΝ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ Η/Υ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΜΙΚΩΝ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΝΟΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ, π.χ. ΦΥΣΙΚΗΣ Ή ΧΗΜΕΙΑΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ

- ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ: ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΕΤΑΙ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ, ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΖΟΝΤΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ, ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΑΙ ΤΙ ΘΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗΘΕΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ: ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ, ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΤΗΘΕΙΣΑΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΣΧΕΤΙΖΟΤΑΝ Η ΕΠΙΣΚΕΨΗ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

- ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΟΥΝ ΑΝΘΟΛΟΓΙΕΣ/ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ:
- ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ: ΑΘΗΝΑ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΠΑΡΙΣΙ, ΒΕΝΕΤΙΑ
- ΓΙΑ ΕΝΑ ΘΕΜΑ: Η ΑΓΑΠΗ, Η ΜΗΤΕΡΑ, Η ΠΟΙΗΣΗ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α. ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

1. Κουλαϊδής, Β. (επιστ. Επιμ.). (2007) *Σύγχρονες Διδακτικές Προσεγγίσεις για την Ανάπτυξη Κριτικής-Δημιουργικής Σκέψης για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*. Αθήνα: ΟΕΠΕΚ
2. Μάνου, Β. (2011). *Η Ψυχοπαιδαγωγική της Δημιουργικότητας*. Αθήνα: Γρηγόρης
3. Ματσαγγούρας, Η. (2003). *Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας. Στρατηγικές Διδασκαλίας. Η κριτική σκέψη στη διδακτική πράξη*. Αθήνα: Gutenberg.
4. Παρασκευόπουλος, Ι. (2008). *Δημιουργική Σκέψη στο Σχολείο και την Οικογένεια*. Αθήνα

β. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

1. Barron, F., Harrington, M. (1981). Creativity, Intelligence and Personality. *Annual Review of Psychology*, 32, 439-476.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ

1. Κολιάδης, Εμ. (2012). *Γνωστική Ψυχολογία, Γνωστική Νευροεπιστήμη και Εκπαιδευτική Πράξη*. Μοντέλο Επεξεργασίας Πληροφοριών. Δ' τόμ. (α' έκδ. 2002). Αθήνα
2. Reid, A., Paul Hart, A., Peters, M. (Edit.). (2014). *A Companion to Research in Education*. Heidelberg, N.Y., London: Springer

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ
ΣΑΣ!